

RAPPORT

FINANSIELLE NØKKELTALL FOR DEN PRIVATE BEHANDLINGS- OG OMSORGSNÆRINGEN

MENON-PUBLIKASJON NR. 95/2018

Av Erik W. Jakobsen og Lars Hallvard Lind

Forord

På oppdrag fra NHO Service og Handel har Menon Economics definert og klassifisert fem bransjer innen privat behandlings- og omsorgsvirksomhet. Videre er aktuelle regnskapstall hentet ut og regnskapsmessige indikatorer er beregnet. Menon Economics står ansvarlig for alt innhold i denne rapporten.

Menon Economics er et forskningsbasert analyse- og rådgivningsselskap i skjæringspunktet mellom foretaksøkonomi, samfunnsøkonomi og næringspolitikk. Vi tilbyr analyse- og rådgivningstjenester til bedrifter, organisasjoner, kommuner, fylker og departementer. Vårt hovedfokus ligger på empiriske analyser av økonomisk politikk, og våre medarbeidere har økonomisk kompetanse på et høyt vitenskapelig nivå. Vi ble kåret til årets konsulentselskap i 2015.

Vi takker NHO Service og Handel for et spennende oppdrag. Forfatterne står ansvarlig for alt innhold i rapporten.

Oktober 2018

Erik W. Jakobsen
Prosjektleder
Menon Economics

Innhold

1. KORT OM HVORDAN POPULASJONENE ER DEFINERT OG INNHEDET	3
1.1. Barnevern, psykisk helse og avhengighet	3
1.2. Asylmottak	3
1.3. Bedriftshelsetjeneste	3
1.4. Private klinikker, rehabilitering og spesialisert behandling	4
1.5. Sykehjem og hjemmebasert omsorg	4
2. KORT FORKLARING AV NØKKELTALLENE	5
Omsetning	5
Driftsmargin	5
Aktive selskap	5
Utbytte	5
Tilbakeført overskudd	6
Skattebidrag	6
3. REGNSKAPSMESSIGE NØKKELTALL	7
3.1. Private foretak, AS og andre selskapsformer, med unntak av stiftelser	7
3.1.1. Barnevern, psykisk helse og avhengighet	7
3.1.2. Asylmottak	7
3.1.3. Bedriftshelsetjeneste	8
3.1.4. Private klinikker, rehabilitering og spesialisert behandling	9
3.1.5. Sykehjem og hjemmebasert omsorg	10
3.2. Stiftelser	10

1. Kort om hvordan populasjonene er definert og innhentet

Menons regnskapsdatabase inneholder detaljert regnskapsinformasjon for alle selskaper som leverer årsregnskap til Brønnøysundregisteret. Regnskapsinformasjonen som presenteres i dette notatet dekker årene 2015-2017. I kapittel 3 presenteres regnskapsmessige nøkkeltall på tabellform for de fem bransjene i perioden 2015-2017. De presenterte dataene er;

- Omsetning
- Driftsmargin (Driftsresultat som andel av omsetning)
- Antall aktive selskap (Antall selskap i den aktuelle bransjen som leverte regnskap det aktuelle året)
- Utbytte
- Overskudd tilbakeført til selskapet (Årsresultat fratrukket samlet utbytte)
- Skattebidrag (Betalt selskapsskatt)

Utover å presentere tallene er det også vedlagte figurer som illustrer disponeringen av resultatet (mellom utbytte, selskapsskatt og tilbakeført overskudd) for de ulike bransjene, i de aktuelle årene. Dette er kun gjort for den ene delen av selskapene, aksjeselskap og andre selskapsformer eksklusive stiftelser. Dette fordi slike illustrasjoner er lite meningsfulle for selskapene organisert som stiftelser, da de neste ikke betaler skatt og naturlig nok ikke betaler utbytte.

Før regnskapsdataene presenteres følger en kort redegjørelse for hvordan populasjonene i de fem bransjene er definert og klassifisert.

1.1. Barnevern, psykisk helse og avhengighet

Barnevern, psykisk helse og avhengighet er en av fire bransjer som ble definert og sammensatt i arbeidet med rapporten *Helsenæringens verdi 2018*. Dette ble gjort ved anvendelse av næringskoder samt medlemslister fra aktuelle organisasjoner i konsortiet bak rapporten. Blant dem NHO Service og Handel. Populasjonen av bedrifter innen Barnevern, psykisk helse og avhengighet fra *Helsenæringens verdi 2018* er oppdatert og anvendt i dette arbeidet.

1.2. Asylmottak

Asylmottak er ikke en bransje som er med i rapporten *Helsenæringens verdi 2018*. For å fastsette en populasjon av selskaper innen asylmottak har vi anvendt næringskoden 86.996 (Asylmottak) som kriterium. Alle selskaper oppført med denne næringskoden i Brønnøysundregisteret er med i datagrunnlaget som presenteres nedenfor.

1.3. Bedriftshelsetjeneste

Bedriftshelsetjeneste er ikke definert som en egen populasjon i rapporten *Helsenæringens verdi 2018*. Bransjen er i det videre definert med utgangspunkt i den næringskoden som mest sammenfaller med bedriftshelsetjeneste. Dette er næringskoden

- 86.904 → *Annen forebyggende helsetjeneste (omfatter miljørettet helsevern, opplysningstjeneste, bedriftshelsetjeneste og HMS-tjenesten og psykisk helsearbeid dersom dette er organisert som egen virksomhet)*

Det er bedrifter i overnevnte næringskode som er klassifisert innunder Barnevern, psykisk helse og avhengighet samt Private klinikker, rehabilitering og spesialisert behandling. Der det er overlapp har vi gitt forrang til *de to sistnevnte bransjene*, i klassifiseringen. Dette fordi disse to bransjene allerede er grundig kvalitetssikret, i arbeidet med *Helsenæringens verdi 2018*.

Det er en del foretak med virksomhet innen bedriftshelsetjenester som er oppført under andre næringskoder enn 86.904. Av den grunn har vi også gjennomført en seleksjon basert på selskapsnavn. Om følgende tekst er en del av selskapsnavnene er bedriften inkludert i populasjonen for bedriftshelsetjeneste:

- *Bedriftshelsetjeneste*
- *Bedriftshelse*
- *BHT*

1.4. Private klinikker, rehabilitering og spesialisert behandling

I rapporten *Helsenæringens verdi 2018* er en av de klassifiserte og gjennomgåtte bedriftspopulasjonene Spesialisthelsetjeneste og rehabilitering. Denne populasjonen er oppdatert og lagt til for populasjonen Private klinikker, rehabilitering og spesialisert behandling i dette arbeidet.

1.5. Sykehjem og hjemmebasert omsorg

Denne bransjen ble ikke klassifisert under arbeidet med *Helsenæringens verdi 2018*. Bransjen favner også over et bredere sett med næringskoder enn asylmottak og bedriftshelsetjeneste. Vi har anvendt følgende næringskoder i definisjonen av bransjen;

- *86.901 Hjemmesykepleie*
- *87.101 Somatiske spesialsykehjem*
- *87.102 Somatiske sykehjem*
- *87.301 Aldershjem*
- *87.302 Bofellesskap for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell hele døgnet*
- *87.303 Bofellesskap for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell deler av døgnet*
- *87.304 Avlastningsboliger/-institusjoner*
- *88.101 Hjemmehjelp*
- *88.102 Dagsentra/aktivitetssentra for eldre og funksjonshemmede*

Videre følger en kort redegjørelse av de ulike regnskapsindikatorerne som presenteres, før vi i kapittel 3 presenterer de aggregerte regnskapstallene for hhv. private selskaper (ekskl. stiftelser) og stiftelser.

2. Kort forklaring av nøkkeltallene

Omsetning

Omsetning hentes fra foretakenes godkjente årsregnskap, innrapportert til Brønnøysundregistrene. 2017 er siste tilgjengelige regnskapsår.

Driftsmargin

Driftsmargin er en indikator for en bedrifts eller bransjes lønnsomhet. Nøkkeltallet kalkuleres ved å dividere driftsresultat på omsetning. Driftsresultat er et foretaks overskudd før renteutgifter/-inntekter og skattekostnader (EBIT).

Driftsmarginene oppgitt i tabellene i neste kapittel er de samlede marginene for bransjene som helhet. Indikatoren er utarbeidet ved å dele det aggregerte driftsresultatet på den aggregerte omsetningen for bransjen som helhet. Driftsmarginene er således å anse som et perfekt vektet gjennomsnitt for bransjen.

Aktive selskap

Med aktive selskap menes selskap som har levert årsregnskap i det aktuelle året.

Utbytte

Regnskapsårets avsatte utbytte til eierne. Dette er oppgitt som en egen post i foretakenes regnskap.

Utover å regne ut de aggregerte utbyttene i de ulike bransjene i den private behandlings- og omsorgsnæringen har vi også i detalj undersøkt de siste årenes regnskap til fire store konsern som alle har betydelig virksomhet i næringen. Formålet har vært å undersøke om utbyttene og konsernbidragene som utbetales fra datterselskapene (med virksomhet innen behandlings- og omsorgstjenester) til morselskapene opp gjennom de siste årene har blitt utbetalt som utbytte fra konsernene, eller om denne kapitalen har blitt reinvestert internt i konsernet.

Vi har undersøkt 18 foretak, som til sammen representerer i underkant av 15 prosent av hele populasjonen av selskaper i den private behandlings- og omsorgsnæringen, målt i omsetning i 2017. Disse 18 foretakene er alle heleid av ett av fire konsern. Disse fire konsernene er;

- Humana AS
- Team Olivia AS
- Aleris AS
- Aberia Healthcare AS

Vi finner at det i perioden mellom 2010 og 2017 samlet ble utbetalt 20,4 millioner kroner i utbytte fra de 18 foretakene, til konsernene. Videre ble det utbetalt 316,4 millioner kroner i konsernbidrag fra foretakene. Vi finner imidlertid at det i perioden fra 2010 til 2017 ikke ble utbetalt noen utbytter fra de fire norske konsernene.

Dette funnet illustrerer at de aggregerte utbyttebeløpene som fremkommer i tabellene i kapittel 3 ikke utelukkende ender hos eiere, men at deler av utbyttene blir reinvestert i andre deler av næringslivet, enten i behandlings- og omsorgsnæringen eller i andre næringer.

Tilbakeført overskudd

Den delen av et foretakets eventuelle overskudd som ikke utbetales som utbytte blir overført til foretakets egenkapital (og/eller overført som konsernbidrag). Det beregnede tilbakeførte overskuddet er her utledet ved å trekke det regnskapsførte utbytte fra foretakets årsresultat. Årsresultat er foretakets overskudd etter renteutgifter/-inntekter og skattekostnader.

Merk at vi i beregningen av denne indikatoren ikke justerer for foretakenes mulige konsernbidrag. Dette medfører at tallene i tabellene over, for *overskudd tilbakeført til selskapet*, er beheftet med noe usikkerhet.

Skattebidrag

Skattebidrag er et foretaks (eller en bransje, som i tabellene over) regnskapsførte skattekostnader. Merk at dette nøkkeltallet kun inkluderer selskapsskatt, og ingen andre skatter eller avgifter selskapet betaler.

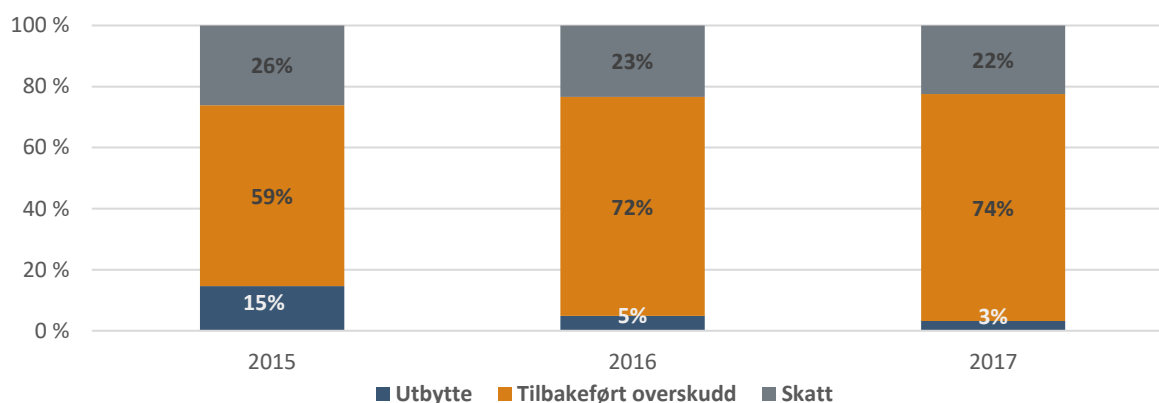
3. Regnskapsmessige nøkkeltall

3.1. Private foretak, AS og andre selskapsformer, med unntak av stiftelser

3.1.1. Barnevern, psykisk helse og avhengighet

Barnevern, Psykisk helse og avhengighet	2015	2016	2017
Omsetning (mill. NOK)	5 399	6 247	6 606
Driftsmargin (prosent)	7 %	8 %	5 %
Antall aktive selskap	631	676	638
Utbytte (mill. NOK)	77,3	46,7	18,4
Overskudd tilbakeført til selskapet (Mill. NOK)	313,4	690,7	429,4
Skattebidrag (selskapskatt) (Mill. NOK)	137,8	225,3	129,3

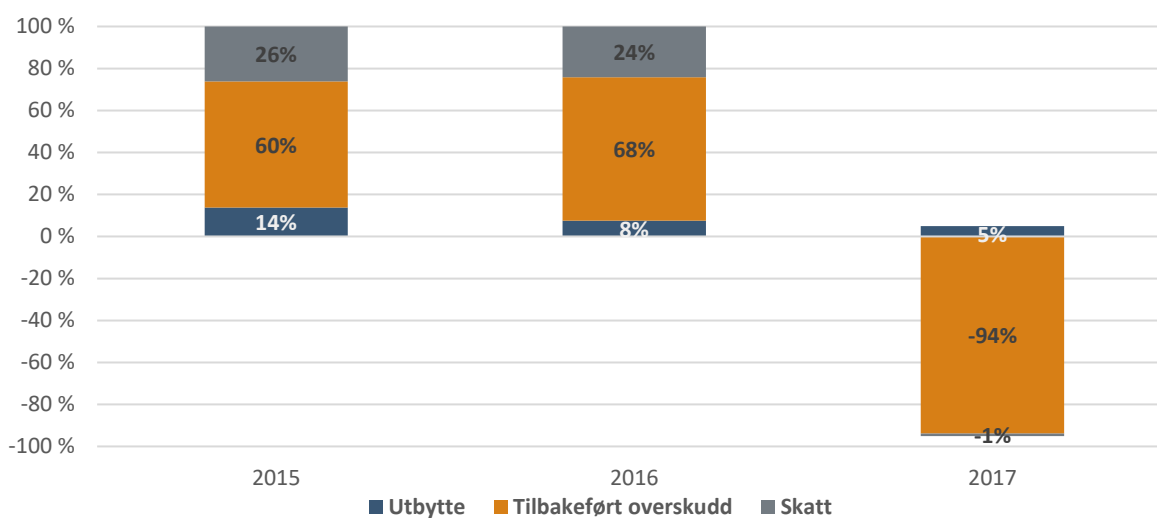
Figur 3-1: Disponering av overskudd, Barnevern, psykisk helse og avhengighet. Kilde: Menon

3.1.2. Asylmottak

Asylmottak	2015	2016	2017
Omsetning (mill. NOK)	1 631	2 762	1 129
Driftsmargin (prosent)	9 %	12 %	- 1 %
Antall aktive selskap	50	61	59
Utbytte (mill. NOK)	21	29,2	1,6
Overskudd tilbakeført til selskapet (Mill. NOK)	91,8	263,7	- 30,6
Skattebidrag (selskapskatt) (Mill. NOK)	39,8	93,1	- 0,4

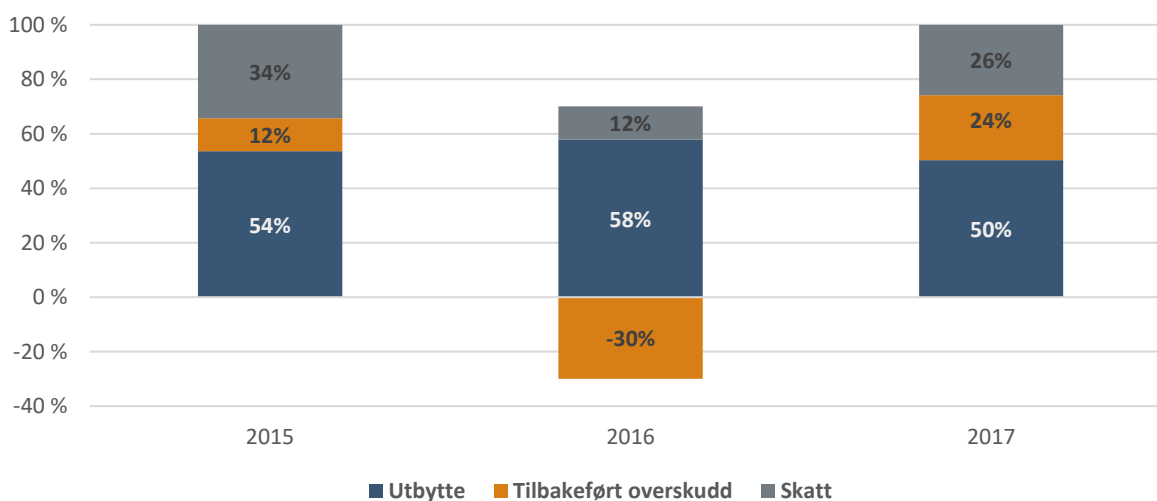
Figur 3-2: Disponering av overskudd, Asylmottak. Kilde: Menon

3.1.3. Bedriftshelsetjeneste

Bedriftshelsetjeneste	2015	2016	2017
Omsetning (mill. NOK)	594	533	630
Driftsmargin (prosent)	4 %	2 %	3 %
Antall aktive selskap	83	84	126
Utbytte (mill. NOK)	14,4	18,1	10,7
Overskudd tilbakeført til selskapet (Mill. NOK)	3,3	- 9,4	5,1
Skattebidrag (selskapsskatt) (Mill. NOK)	9,3	3,4	5,5

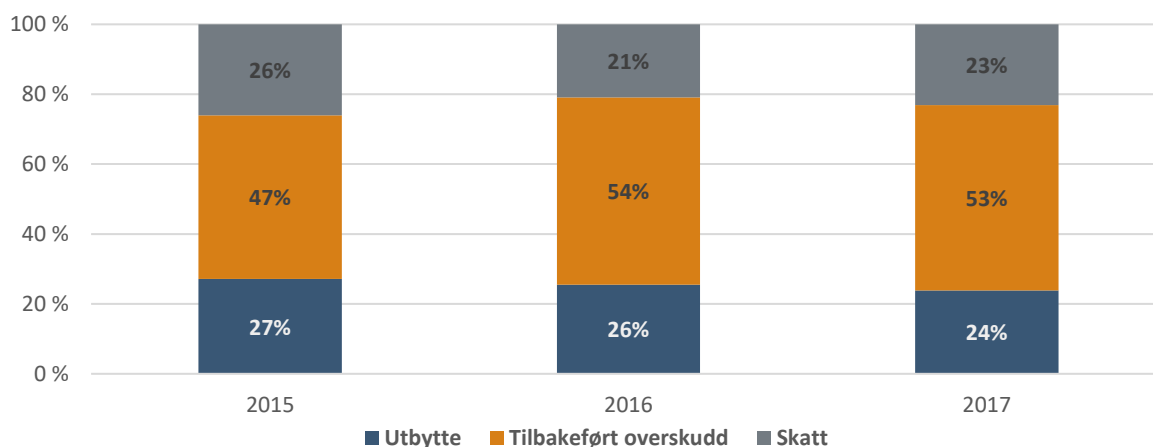
Figur 3-3: Disponering av overskudd, Bedriftshelsetjeneste. Kilde: Menon

3.1.4. Private klinikker, rehabilitering og spesialisert behandling

Private klinikker, rehabilitering og spesialisert behandling	2015	2016	2017
Omsetning (mill. NOK)	11 316	12 068	12 558
Driftsmargin (prosent)	10 %	9 %	9 %
Antall aktive selskap	855	892	1 084
Utbytte (mill. NOK)	328,3	342,8	296,2
Overskudd tilbakeført til selskapet (Mill. NOK)	565,3	719,2	658,2
Skattebidrag (selskapsskatt) (Mill. NOK)	314,2	280,4	287,3

Figur 3-4: Disponering av overskudd, Private klinikker, rehabilitering og spesialisert behandling. Kilde: Menon

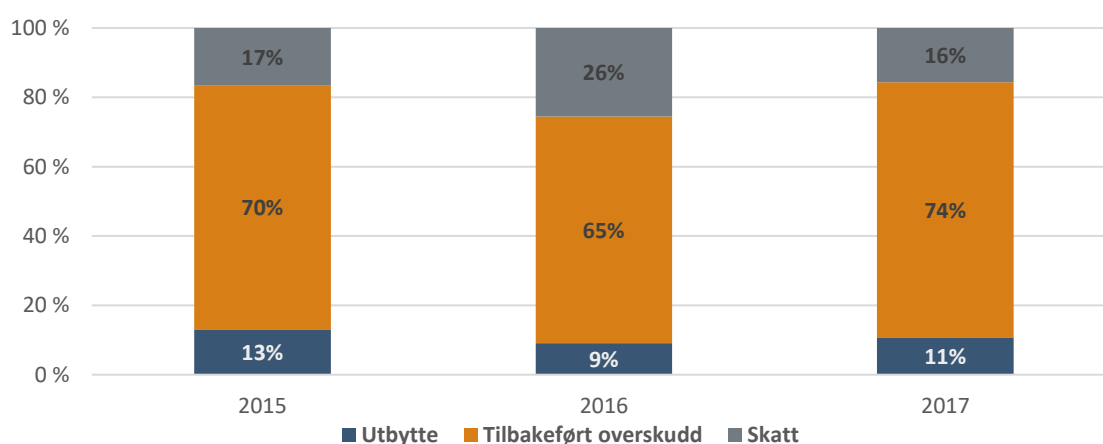

Ser vi nærmere på denne bransjen, Private klinikker, rehabilitering og spesialisert behandling fremkommer det at det er store forskjeller andelen av årsresultatene som blir utdelt som utbytte, mellom de ulike undergruppene i bransjen. Ser man på aktørene innen rehabilitering fremkommer det eksempelvis at disse aktørene (organisert som ASer) har utdelt om lag fem prosent av årsresultatene i utbytte, de tre siste årene. Det tilsvarende tallet for aktørene innen private klinikker og spesialisert behandling er til sammenligning på oppunder 40 prosent. Samtidig er nivåene på driftsmarginene i de to undergruppene på ganske like nivåer, private klinikker og spesialisert behandling har driftsmarginer om lag to prosentpoeng høyere enn rehabiliteringsinstitusjonene, de siste tre årene.

3.1.5. Sykehjem og hjemmebasert omsorg

Sykehjem og hjemmebasert omsorg	2015	2016	2017
Omsetning (mill. NOK)	4 467	4 872	5 222
Driftsmargin (prosent)	2 %	2 %	2 %
Antall aktive selskap	120	136	135
Utbytte (mill. NOK)	25,2	14,1	27
Overskudd tilbakeført til selskapet (Mill. NOK)	135,9	101,9	185,3
Skattebidrag (selskapsskatt) (Mill. NOK)	31,9	39,8	39,5

Figur 3-5: Disponering av overskudd, Sykehjem og hjemmebasert omsorg. Kilde: Menon

3.2. Stiftelser

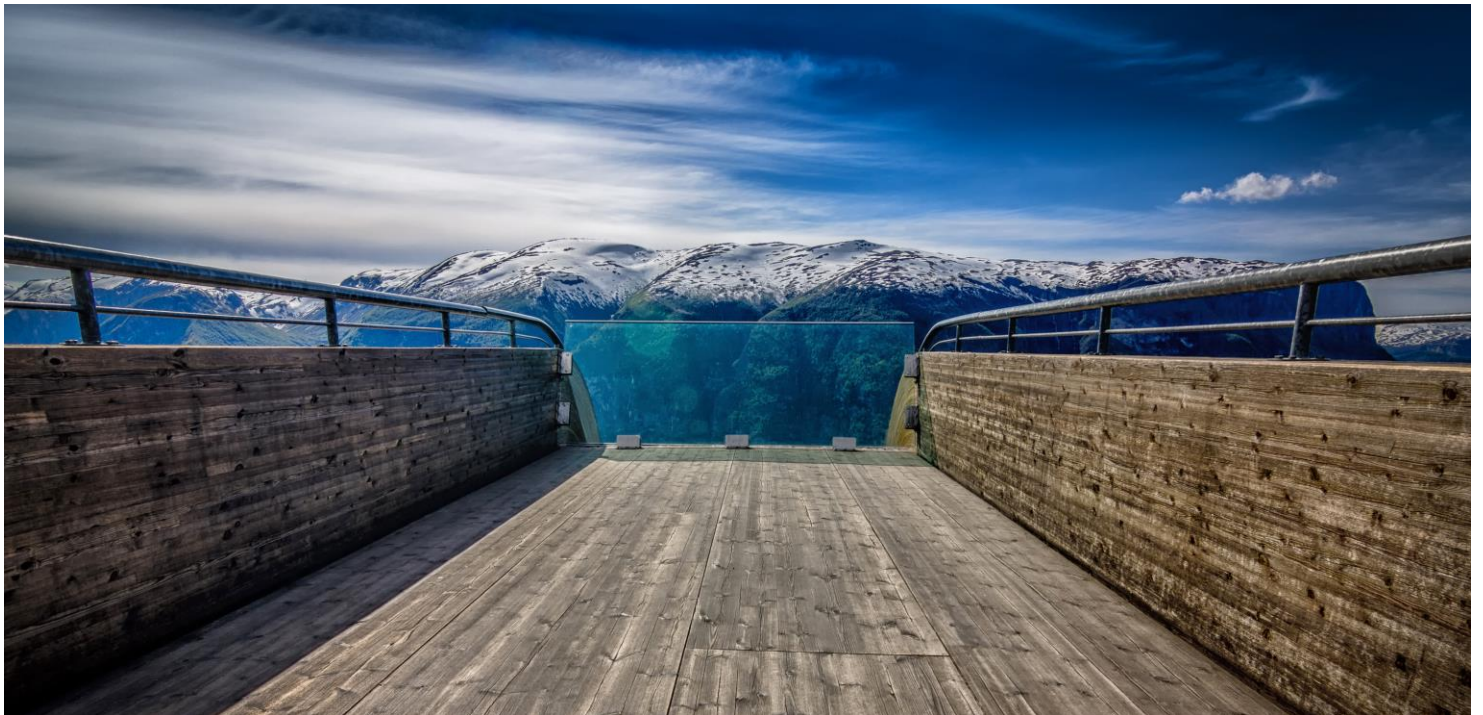
Barnevern, Psykisk helse og avhengighet	2015	2016	2017
Omsetning (mill. NOK)	2 563	2 634	2 721
Driftsmargin (prosent)	5 %	4 %	2 %
Antall aktive selskap	117	113	103
Utbytte (mill. NOK)	-	-	-
Overskudd tilbakeført til selskapet (Mill. NOK)	119,9	96,2	49,3
Skattebidrag (selskapsskatt) (Mill. NOK)	0,03	0,07	0,3

Asylmottak	2015	2016	2017
Omsetning (mill. NOK)	34	128	132
Driftsmargin (prosent)	3 %	4 %	4 %
Antall aktive selskap	1	1	1
Utbytte (mill. NOK)	-	-	-
Overskudd tilbakeført til selskapet (Mill. NOK)	0,7	4,5	4,7
Skattebidrag (selskapsskatt) (Mill. NOK)	0	0	0

Bedriftshelsetjeneste	2015	2016	2017
Omsetning (mill. NOK)	4,5	4,1	3,9
Driftsmargin (prosent)	- 8 %	- 10 %	- 7 %
Antall aktive selskap	1	1	1
Utbytte (mill. NOK)	-	-	-
Overskudd tilbakeført til selskapet (Mill. NOK)	- 0,3	- 0,4	- 0,3
Skattebidrag (selskapsskatt) (Mill. NOK)	0	0	0

Private klinikker, rehabilitering og spesialisert behandling	2015	2016	2017
Omsetning (mill. NOK)	1 398	1 468	1 496
Driftsmargin (prosent)	- 1 %	3 %	3 %
Antall aktive selskap	20	20	19
Utbytte (mill. NOK)	-	-	-
Overskudd tilbakeført til selskapet (Mill. NOK)	0,3	38,9	32,6
Skattebidrag (selskapsskatt) (Mill. NOK)	0	0	0

Sykehjem og hjemmebasert omsorg	2015	2016	2017
Omsetning (mill. NOK)	1 971	1 996	2 089
Driftsmargin (prosent)	3 %	4 %	4 %
Antall aktive selskap	85	84	77
Utbytte (mill. NOK)	-	-	-
Overskudd tilbakeført til selskapet (Mill. NOK)	42,3	59,4	107,7
Skattebidrag (selskapsskatt) (Mill. NOK)	0,6	0,3	0,6

Menon Economics analyserer økonomiske problemstillinger og gir råd til bedrifter, organisasjoner og myndigheter. Vi er et medarbeidereiet konsultentselskap som opererer i grenseflatene mellom økonomi, politikk og marked. Menon kombinerer samfunns- og bedriftsøkonomisk kompetanse innenfor fagfelt som samfunnsøkonomisk lønnsomhet, verdsetting, nærings- og konkurranseøkonomi, strategi, finans og organisasjonsdesign. Vi benytter forskningsbaserte metoder i våre analyser og jobber tett med ledende akademiske miljøer innenfor de fleste fagfelt. Alle offentlige rapporter fra Menon er tilgjengelige på vår hjemmeside www.menon.no.

+47 909 90 102 | post@menon.no | Sørkedalsveien 10 B, 0369 Oslo | menon.no